

Опорні конспекти лекцій з дисципліни Соціально-гігієнічний моніторинг

№	Тема лекції / план	Ключові слова або питання до самоконтролю або література
1	<p align="center">Лекція 1</p> <p align="center">Державний соціально-гігієнічний моніторинг</p> <p>Питання: 1. Поняття про соціально-гігієнічний моніторинг (СГМ) та структура сфери функціонування системи охорони здоров'я. 2. Порядок проведення державного СГМ 3. Основні регламентуючі документи х СГМ 4. Установи, що здійснюють СГМ Поняття соціально-гігієнічного моніторингу та організаційні аспекти.</p>	<p align="center">Ключові слова:</p> <p>Гігієна, соціально-гігієнічний моніторинг, екологічний моніторинг, санітарна служба, санітарні норми</p>
	<p align="center">Питання до самоконтролю</p> <p>1. Державний соціально-гігієнічний моніторинг. Визначення. 2. Мета, завдання та порядок проведення соціально-гігієнічного моніторингу. 2. Порядок проведення державного СГМ та організаційні аспекти. 3. П О С Т А Н О В А КМУ від 22 лютого 2006 р. N 182 Про затвердження Порядку проведення державного соціально-гігієнічного моніторингу. 4. Структурування сфери функціонування системи охорони здоров'я, яке передбачає методологічну єдність державної політика у сфері охорони здоров'я, здоров'я населення, формування здорового способу життя, діяльність санітарно-епідеміологічної служби, організації медичної допомоги, фінансових та кадрових ресурсів охорони здоров'я, інформаційного та наукового забезпечення.</p>	<p align="center">Література</p> <p>1. П О С Т А Н О В А КМУ від 22 лютого 2006 р. N 182 Про затвердження Порядку проведення державного соціально-гігієнічного моніторингу 2. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В.Г. Бардова. – Вінниця: Нова книга, 2006. – С. 485-492. 3. Гігієна праці (методи досліджень та санітарно-епідеміологічний нагляд) / За редакцією А.М. Шевченка, О.П. Яворівського. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 528 с. 4. Моніторинг соціальних процесів в Україні / За ред. І.К. Бондар, Г.В. Ярошенко, В.І. Науменко, Н.А. Соколенко. – К.: Знання, 1999. – 260 с. 5. Стан здоров'я населення України та результати діяльності закладів охорони здоров'я (Щорічна доповідь.</p>

		<p>2000 рік) / За ред. міністра охорони здоров'я України В. Москаленка. – К., 2001. – 304 с</p>
<p>2</p>	<p>Лекція 2</p> <p>Основні методи і принципи проведення соціально-гігієнічного моніторингу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні методи і методики проведення соціально-гігієнічного моніторингу. 2. Принципи проведення соціально-гігієнічного моніторингу. 3. Медичні, санітарно-гігієнічні, статистичні. Методи оцінювання забруднення ґрунтів, повітря, води, продуктів харчування. Біоіндикація, радіологічні методи. 4. Методи аналітичних визначень складу і властивостей забруднювальних речовин. 5. Актуальність дослідження стану систем водопостачання, водовідведення та стану атмосферного повітря в системі збереження здоров'я населення 	<p>Ключові слова:</p> <p>Водопостачання, водовідведення, каналізація, кореляція між якістю води та здоров'ям населення, стан атмосферного повітря</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні методи і методики проведення соціально-гігієнічного моніторингу. 2. Актуальність дослідження стану атмосферного повітря, якості питної води та каналізаційних стоків в контексті управління системою збереження здоров'я населення 3. Якість питної води. Нормативи 4. Санітарні вимоги до водовідведення. 5. Показники стану атмосферного повітря, комфортного для організму людини 6. Кореляція між станом 	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» ДСанПіН 2.2.4-171-10 2. Запольський А. К. Водопостачання, водовідведення та якість води К.: Вища школа. 2005. 671с 3. Методичні рекомендації МР 2.2.12-142-2007. Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря. Затв. Наказом МОЗ України від 13.04.07 № 184. Київ, 2007. 40 с 4. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з дисципліни «Соціально-гігієнічний моніторинг» для студентів напряму

	<p>атмосферного повітря та здоров'я населення</p> <p>7. Кореляція між якістю питної води та станом здоров'я населення</p>	<p>6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» спеціальності 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища» / Д.В. Лико, О.Б. Грицик, О.І. Портухай. - Рівне : РДГУ, 2014.-16 с.</p>
3	<p>Лекція 3</p> <p>ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ГІГІЄНИ. МЕТОДИ ГІГІЄНИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ГІГІЄНИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і задачі гігієни як предмету медичної науки 2. Історія розвитку гігієни 3. Методи гігієнічного моніторингу 4. Методи гігієнічного експерименту 	<p>Ключові слова:</p> <p>Гігієна, гігієнічний моніторинг, методи санітарного обстеження, гігієнічний експеримент</p>
	<p>Питання до самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття гігієни як науки 2. Поняття комунальної гігієни 3. Методи санітарного обстеження в системі гігієнічного моніторингу 4. Фізичні методи 5. Хімічні методи 6. Біологічні методи 7. Бактеріологічні методи 8. Епідеміологічний метод 9. Санітарно-статистичні методи 10.Клінічні методи 11.Гігієнічний експеримент 	<p>Література:</p> <p>Бардов В.Г., Сергета І.В., Степаненко Г.П., Омельчук С.Т. та інші Загальна гігієна та екологія Навчальний посібник, Вінниця: Нова книга, 2002 – 216 с.</p> <p>Гончарук Є.Г., Бардов В.Г., Гаркавий С.І. Яворовський О.П. та інші Комунальна гігієна Підручник, Київ. „Здоров'я”, – 2003 р. – 728 с</p>
4	<p>Лекція 4</p> <p>Гігієнічне нормування чинників довкілля в системі управління якістю навколишнього середовища</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття гігієнічного нормативу 2. Принципи гігієнічного нормування 3. Нормування мутагенних та канцерогенних речовин 4. Організація санітарно- 	<p>Ключові слова:</p> <p>ГДК (гранично допустимі концентрації), екологічне нормування, гігієнічне нормування, гігієнічні нормативи</p>

	епідеміологічної служби в Україні	
	<p>Питання до самоконтролю: Гігієнічні нормативи показників довкілля Принципи гігієнічного нормування Канцерогенні, мутагенні, тератогенні речовини Санітарно-епідеміологічна служба в Україні</p>	<p>Література: Бардов В.Г., Сергета І.В., Степаненко Г.П., Омельчук С.Т. та інші Загальна гігієна та екологія Навчальний посібник, Вінниця: Нова книга, 2002 – 216 с. Гончарук Є.Г., Бардов В.Г., Гаркавий С.І. Яворовський О.П. та інші Комунальна гігієна Підручник, Київ. „Здоров’я”, – 2003 р. – 728 с</p>
5	<p>Лекція 5 ЗДОРОВ’Я ЯК ФІЛОСОФСЬКА КАТЕГОРІЯ І МЕТА ГІГІЄНИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здоров’я людини, поняття, основні фактори впливу на здоров’я. 2. Феномен здоров’я, його компоненти та величина 3. Критерії та групи здоров’я. 4. Індикатори здоров’я населення. 5. Методика кількісного виразу показників здоров’я П. В. Рамзаєва 6. Різновиди узагальнених індексів для комплексної оцінки стану здоров’я. 	<p>Ключові слова: Здоров’я людини, фактори впливу на здоров’я, компоненти здоров’я, величина здоров’я, критерії здоров’я, групи здоров’я, індикатори здоров’я населення.</p>
	<p>Питання до самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здоров’я людини, основні фактори впливу на здоров’я. 2. Фактори, що впливають на здоров’я людини. 3. Критерії та групи здоров’я. Індикатори здоров’я населення. 4. Різновиди узагальнених індексів для комплексної оцінки стану здоров’я. Відмінності у стані здоров’я населення залежно від рівня матеріального добробуту. 5. Здоров’я сільських мешканців та фактори що його зумовлюють. 6. Шляхи вирішення технологічних і організаційних питань з упровадження автоматизованої 	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЗАКОН УКРАЇНИ Про систему громадського здоров’я (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, № 26, ст.93) 2. . Белікова І. В. Громадське здоров’я, функції та послуги. Здоров’я населення: основні детермінанти / І. В. Белікова. Полтава, 2019. – 39 с 3. Медико-біологічні основи валеології: [навч. Посібник / за заг. ред. П. Д. Плахтія]. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий центр, 2000. – 408 с 4. Валеологія з методикою

	<p>системи управління санітарно-гігієнічним моніторингом.</p>	<p>викладання: конспект лекцій укл. Г. І. Мардар. – Чернівці : Чернівецький національного університету імені Юрія Федьковича, 2011. – 343 с. 4. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Підручник. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. – 380 с.</p> <p>5. Галецька І., Сосновський. Т. Психологія здоров'я: теорія і практика. Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 338 с.</p> <p>6. Грибан В. Г. Валеологія: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К. : «Центр учбової літератури», 2012. 342 с</p>
<p>6</p>	<p>Лекція 6 МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття клінічної та гігієнічної діагностики. Співставлення, предмети вивчення 2. Основні ефекти факторів навколишнього середовища, що реєструються у клінічних та епідеміологічних дослідженнях 3. Епідеміологія. Методи епідеміологічних досліджень. 4. Кореляція стану навколишнього середовища та станом здоров'я населення 	<p>Ключові слова:</p> <p>Клінічна (нозологічна) діагностика, гігієнічна діагностика, епідеміологія, екологічні кореляційні дослідження</p>
	<p>Питання до самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клінічна та гігієнічна діагностика 2. Методи епідеміологічних досліджень: <ul style="list-style-type: none"> • Екологічні (або кореляційні) дослідження; • Експериментальні епідеміологічні дослідження; • Когортні (поздовжні, динамічні) дослідження; • Ретроспективні дослідження; • Проспективні дослідження; • Поперечні дослідження. 3. Критерії встановлення причинно-наслідкових зв'язків між 	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЗАКОН УКРАЇНИ Про систему громадського здоров'я (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, № 26, ст.93) 2. . Белікова І. В. Громадське здоров'я, функції та послуги. Здоров'я населення: основні детермінанти / І. В. Белікова. Полтава, 2019. – 39 с 3. Медико-біологічні основи валеології: [навч. Посібник / за заг. ред. П. Д. Плахтія]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий центр, 2000. – 408 с

	<p>факторами навколишнього середовища та станом здоров'я населення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сила статичного зв'язку • Специфічність зв'язку • Достовірність • Залежність «експозиція – ефект» • Залежність «час – ефект» • Біологічна правдоподібність зв'язку • Постійність зв'язку • Аналогія • Зворотність (ефективність заходів втручання) – 	<p>4. Валеологія з методикою викладання: конспект лекцій укл. Г. І. Мардар. – Чернівці : Чернівецький національного університету імені Юрія Федьковича, 2011. – 343 с. 4. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Підручник. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. – 380 с.</p> <p>5. Галецька І., Сосновський. Т. Психологія здоров'я: теорія і практика. Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 338 с.</p> <p>6. Грибан В. Г. Валеологія: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К. : «Центр учбової літератури», 2012. 342 с</p>